

Kovbojové uherského „západu“

ZA NEJVĚTŠÍ ATRAKCÍ MAĎARSKÉ PUSZTY

Nečekejte saloon s barovými tanečnicemi, kam se vchází létacími dveřmi. Ani muže s kolty proklatě nízko zavěšenými. Jsme v kraji kultivovaném, z Kecskemétu pochází i velikán světové hudby Zoltán Kodály. Ovšem všude kolem se rozléhá nekonečná puszta. A tam maďarské honáky, kteří bravurně ovládají koně, určitě potkáte.

FOTO: RICHARD GRÉGR

S trochou ironie je možné dodat: zejména pokud víte, do kterého hřebčína zamířít...

Střediskem kraje je město Kecskemét se secesními budovami, starými kostely i velkými parky. Za jeho hranicemi však čeká nekonečná rovina. Puszta rozhodně není pustá, jak zní originální a oblíbený reklamní slogan cestovních kanceláří. Ale člověk zvyklý na jemnou hornatinu musí připustit, ano, je jednotvárná. Alespoň na první dojem. Na ten druhý objeví množství termálních lázní, přírodních rezervací i stád pro nás neobvyklého dobytka a zajímavé architektury. Abstinenci příznak po mírně zvlněné pahorkatině domova po několika dnech pobytu vyloučit nelze...

Přece jen pustá puszta?

Původně slovo puszta znamenalo krajinu svažující se z hor do nížiny. Byla bohatě po-

rostlá lesy, které se postupem času klúčily. Ve vesnicích lidé pěstovali dobytek, obdělávali půdu a byli zvyklí na pravidelný přírodní rytmus. Zjara krajinu zaplavovala Tisa.

V roce 1526 sem přišli Turci, sto padesát let bojů kraj poznamenalo. Lesy se vypalovaly, aby v nich nenalezli úkryt hajduci. Zbytek se těžil – třeba na palisády či obranné hradby.

Překyselená vypálená země přestávala rodit. Půda se stávala ideální leda jako pastvina pro dobytek a koně. Z kraje jakžtakž úrodného se stávala – puszta. Zemědělci odcházeli, ladem ležící země přitahovala lidi na okraji společnosti. Tak vzniklo území, které bývá přirovnáváno k Divokému západu.

V Maďarsku jsou na jihomaďarskou nížinu, kterou nazývají Alföld, docela pyšní. Kovboje s kolty za pasem tu nepotkáte, pastevce dobytka ano. Maďarština má různá pojmenování pro muže pečující o stáda prasat, skotu,

dobytka či koní. Těm se říká csikósok, čikoši. Nosí zvláštní tmavě modrý volný кроj, připomínající ženské šaty s kalhotovou sukní, a klobouk na hlavě. V bílé variantě je oblek sváteční. Koně ovládají výborně.

Umět tak práskat bičem!

Dva čikoši přijeli na koních až k hotelu. Jeden teď jede pomalu před námi a práská více než dva metry dlouhým bičem. Chce to bezesporu trénink, pro jezdce i pro koně. Švih za hlavu a paži vpřed. Pohyb jak při podání v tenisu! Takhle nějak servíruje Berdych nebo Federer. A rána jak z děla – ovšem zvuková...

Druhý muž stejně činí za námi na konci. Slavnostní uvítání hostů. Koním je to téměř jedno, nejvýše přivrou oči a strhnu ušima. Aspoň je nebudete podezřívát, že jsou docela hluší...